

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Memo Rapporteurschap Energie-Unie **Operationalisering opdracht en werkwijze**

S. Van Veldhoven

T 070 318 2662

E s.vveldhoven@tweedekamer.nl

aan de vaste commissie voor EZ
van de rapporteur Energie-Unie
in afschrift aan de vaste commissies voor EU-zaken, I&M en WR
datum 26 maart 2014
te betrekken bij Procedurevergadering d.d. 31 maart 2015

Aan de leden van de commissie EZ

Aanleiding

In uw procedurevergadering van 17 maart jl. hebt u besloten mij aan te stellen tot rapporteur over de Europese kaderstrategie Energie-Unie. Daarbij speelde een rol dat ik tevens namens uw commissie zitting heb in de politieke voorbereidingsgroep voor de interparlementaire conferentie (IPC) over Energie, inclusief enige aspecten van innovatie, waaronder bijzondere aandacht voor circulaire economie, die tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap georganiseerd zal worden.

Achtergronden over de Kaderstrategie Energie-Unie vindt u in de EU-stafnotitie (Parlis: [2015Z04130](#)) die u op 6 maart jl. ontvangen hebt. De minister van Economische Zaken is voor het dossier de verantwoordelijk bewindspersoon, nauw betrokken zijn de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (vanwege de klimaat- en milieuaspecten) en de minister van Wonen en Rijksdienst (omdat energie-efficiëntie van gebouwen een belangrijk aandachtspunt is in het dossier).

U hebt ons tijdens de procedurevergadering gevraagd om:

1. Voorstellen uit te werken over de informatievoorziening aan de Kamer over de verdere behandeling van de Energie-Unie en daaruit voortvloeiende voorstellen, ten behoeve van het AO Energie-Unie op 16 april;
2. Voorstellen uit te werken voor de behandeling door de Kamer van dit pakket;
3. Deze voorstellen aan de commissie ter goedkeuring voor te leggen tijdens de procedurevergadering van 31 maart 2015.

In dit memo leg ik deze voorstellen ter goedkeuring aan u voor.

Beslispunten

- Instemmen met de voorstellen voor informatievoorziening aan de Kamer
- Instemmen met de voorstellen ter behandeling van dit pakket door de Kamer

Indien de commissie akkoord gaat met de voorstellen voor informatievoorziening aan de Kamer dan zal ik dit als rapporteur inbrengen tijdens het algemeen overleg Energie-Unie op 16 april a.s.

Toelichting

1. Voorstellen over de informatievoorziening aan de Kamer

Tijdens de procedurevergadering van 17 maart heeft uw commissie besloten tot het houden van een gezamenlijk AO met de commissie I&M over de Energie-Unie met de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu. Tijdens dit AO op 16 april a.s. kan de eerste appreciatie van het kabinet worden besproken en kunnen afspraken worden vastgelegd met de bewindslieden over hun informatievoorziening aan de Kamer.

Basisafpraak: informatievoorziening op specifieke belangwekkende punten

Een basisafpraak kan zijn dat het kabinet de Kamer informeert over bewegingen in de Raad, onderliggende overlegfora en het Europees Parlement die gevolgen hebben voor de hoofdpunten uit de Nederlandse onderhandelingsinzet. Daarbij is het zinvol om vast te leggen wat voor de Kamer belangwekkende of controversiële punten zijn waarover de Kamer in het bijzonder nauwkeurig geïnformeerd wil blijven, bijvoorbeeld indien wijzigingen in de onderhandelingspositie van Nederland plaatsvinden.

De Kaderstrategie Energie-Unie is op zichzelf geen wetgevingsvoorstel maar een plan waarin de Europese Commissie verschillende nog nader in te vullen voorstellen aankondigt. Hieronder bevindt zich niet alleen wetgeving, maar ook een aantal niet-wetgevende initiatieven (bijvoorbeeld op het gebied van de coördinatie van nationaal beleid). Om die laatste te kunnen uitvoeren heeft de Commissie in veel gevallen wel medewerking van de lidstaten nodig, maar niet per se formele instemming van de Raad. Het vastleggen van voor de Kamer belangwekkende onderwerpen uit de Kaderstrategie betekent wat mij betreft dat de informatie-afspraken die nu gemaakt worden ook gelden voor de behandeling van voorstellen die de Europese Commissie later bij haar uitwerking van de strategie nog zal publiceren.

Om u te helpen bij het selecteren van mogelijk belangwekkende onderwerpen vindt u in de bijlage een lijst met voorstellen en initiatieven uit de Kaderstrategie Energie-Unie, met daarbij een globale planning. Deze zijn als volgt gegroepeerd:

- Voorstellen die in (of vanaf) 2015 worden gepubliceerd.
- Voorstellen die in (of vanaf) 2016 worden gepubliceerd.
- Voorstellen die in (of vanaf) 2017 worden gepubliceerd.

Hoewel het voortouw voor het integrale pakket bij de commissie EZ ligt, ligt het voortouw voor een aantal onderwerpen en toekomstige voorstellen bij andere commissies (met name I&M en WR). Daarom stel ik het volgende voor:

1. **Prioritaire onderwerpen Energie-Unie 2015:** De volgende onderwerpen uit de Energie-Unie krijgen het komend jaar in de informatievoorziening aan de Kamer speciale aandacht.
 - A. Voor de commissie EZ stel ik voor als prioritaire onderwerpen voor 2015:
 - Governance van de Energie-Unie en rol nationale parlementen;
 - Gezamenlijke aankoop van gas, en herziening Besluit intergouvernementele overeenkomsten inzake energie;
 - B. Op het terrein van de commissies I&M en WR denk ik aan de volgende prioritaire onderwerpen voor 2015:
 - Single European Transport Area, inclusief rekeningrijden (voortouw I&M);
 - Herziening Richtlijn Energieprestaties Gebouwen (voortouw WR);
 - Herziening EU-ETS (voortouw I&M);
 - C. Ik verzoek u om eventuele aanvullingen op deze lijst te inventariseren bij uw fractiegenoten in betreffende commissies en deze per e-mail aan mij door te geven. U kunt ze natuurlijk ook inbrengen tijdens het AO Energie-Unie op 16 april a.s.
 - D. De lijst prioritaire onderwerpen zal jaarlijks worden geactualiseerd via een tussenrapportage die ik aan u zal voorleggen.

Als uw rapporteur voor de commissie EZ stel ik voor om de volgende informatieafspraken met het kabinet vast te leggen tijdens het AO Energie-Unie op 16 april a.s.:

2. **Kaderstrategie Energie-Unie:** De Tweede Kamer wordt de komende maanden voorafgaand aan iedere raad (Energie-, Milieu-, dan wel Europese Raad) waar deze kaderstrategie op de agenda staat, schriftelijk geïnformeerd over het verloop van de gesprekken met andere lidstaten en Europese instellingen. Dit gebeurt bij voorkeur in een **separate Kamerbrief**. Hierin wordt ingegaan op het Europese krachtenveld (Commissie, Raad en Parlement) en de positie van Nederland daarin, en van bewegingen die gevolgen hebben voor Nederland en de Nederlandse inzet, met name waar het gaat om de onder punt 1 genoemde prioritaire onderwerpen.
3. **Voorstellen over prioritaire onderwerpen die voortvloeien uit de Kaderstrategie Energie-Unie:** Op basis van de Kaderstrategie zal de Europese Commissie de komende jaren verschillende voorstellen publiceren. Voor zover deze betrekking hebben op de onder punt 1 genoemde prioritaire onderwerpen zal de Kamer periodiek (minstens ieder kwartaal) schriftelijk worden geïnformeerd over het verloop van de gesprekken met andere lidstaten en Europese instellingen. Dit

gebeurt bij voorkeur in een **separate Kamerbrief**. Hierin wordt ingegaan op het Europese krachtenveld (Commissie, Raad en Parlement) en de positie van Nederland daarin, en van bewegingen die gevolgen hebben voor Nederland en de Nederlandse inzet.

4. **Wetgevende voorstellen over prioritaire onderwerpen die voortvloeien uit de Kaderstrategie Energie-Unie:** Waar het wetgevende voorstellen betreft over de onder punt 1 genoemde prioritaire onderwerpen, wordt ook de stand van zaken in Raadswerkgroepen en Coreper hierin betrokken. Ook ontvangt de Kamer tijdig (hem in staat stellende de inzet nog te bespreken voordat de onderhandelingen in een beslissende of afrondende fase zijn gekomen) het concept-gemeenschappelijk standpunt dan wel het politiek akkoord met een appreciatie daarvan. Dit geldt ook voor relevante deel-akkoorden en mandaten die in Coreper worden vastgesteld voor de informele triloog, en voor de resultaten van de triloog wanneer die aan Coreper worden voorgelegd. Het kabinet houdt tijdens de triloog-onderhandelingen de Kamer zoveel mogelijk op de hoogte van relevante ontwikkelingen.
5. **Afwijkingen van eerder standpunt:** Het kabinet informeert de Kamer wanneer zij voorziet in de onderhandelingen te moeten afwijken van het kabinetsstandpunt zoals weergegeven in het BNC-fiche en/of zoals nadien vastgelegd met de Kamer (bijvoorbeeld in aangenomen moties).

2. Voorstellen over de behandeling door de Kamer van dit pakket

Voorafgaand aan de Energieraad van 8 juni 2015:

- Het houden van een technische briefing door ambtenaren van de Europese Commissie.
- Het houden van een rondetafelgesprek met nader door de commissie vast te stellen deskundigen.
- Als rapporteur zal ik ter informatie een werkbezoek aan Brussel brengen met gesprekken met Eurocommissaris Šefčovič, EP-rapporteurs, Nederlandse PV etc. Hierover zal ik verslag doen aan de commissie.

Na de Energieraad van 8 juni 2015:

- Zo nodig doe ik suggesties voor commissie-activiteiten in het kader van de Energie-Unie, rekening houdend met:
 - De nog vast te leggen informatie-afspraken tijdens het AO Energie-Unie in april;
 - De samenhang met de COP21-klimaatconferentie eind 2015 in Parijs;
 - De samenhang met de interparlementaire conferentie over energie van de Staten-Generaal tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap in 2016;

- In het najaar van 2015, in aanloop naar het Nederlandse EU-voorzitterschap, breng ik opnieuw een werkbezoek aan Brussel. Ook hierover volgt verslag aan de commissie.
- Tegen het eind van het Nederlandse EU-voorzitterschap (halverwege 2016) doet ik verslag van mijn werkzaamheden, met eventuele voorstellen voor de verdere behandeling van het pakket en daaruit voortvloeiende initiatieven.

3. Duur van het rapporteurschap

De looptijd van het rapporteurschap is in principe tot en met 2017, wanneer de laatste voorstellen zullen verschijnen. Jaarlijks aan het begin van het jaar zal ik u een tussenrapportage voorleggen die tevens zal dienen als evaluatiemoment, waarbij u kunt besluiten of en zo ja hoe verlenging van het rapporteurschap aan de orde is.

4. Planning

WAT	WANNEER
Vaststellen startnotitie met mandaat	31 maart 2015
AO Energie-Unie	16 april 2015
Technische briefing	april-mei 2015
Rondetafelgesprek	april-mei 2015
Werkbezoek Brussel (rapporteur)	april-mei 2015
Werkbezoek Brussel (rapporteur)	najaar 2015
Tussenrapport/update prioriteiten/evaluatie (rapporteur)	begin 2016
Tussenrapport/update prioriteiten/evaluatie (rapporteur)	begin 2017
Eindverslag (rapporteur)	eind 2017

5. Begroting 2015

Ter uitvoering van bovengenoemde activiteiten zal een budget worden aangevraagd bij het Presidium.

Werkbezoeken Brussel*	Reiskosten	€ 300
	Dagvergoeding	€ 210
	Totaal	€ 510

* Dit betreft de kosten van de meereizende ambtenaar. Een werkbezoek aan Brussel wordt voor Kamerleden beschouwd als binnenlands werkbezoek.

Voorstellen die in (of vanaf) 2015 worden gepubliceerd

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Governance		
Voorstel voor de governance-structuur van de Energie-Unie	Commissie	Een voorstel wordt eind 2015 verwacht, wat betekent dat onderhandelingen mogelijk nog lopen tijdens het Nederlandse voorzitterschap.
Infrastructuur		
Daadwerkelijk behalen van het 10%-streefcijfer voor elektriciteitsinterconnecties	Commissie Lidstaten Nationale regulerende instanties Transmissiesysteem-beheerders	2015-20
Tweede lijst projecten van gemeenschappelijk belang – resulterend in gedelegeerde handeling van de Commissie	Commissie Lidstaten	2015
Oprichting van een Forum inzake energie-infrastructuur	Commissie Lidstaten	2015

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Elektriciteit		
Initiatief betreffende marktordening en regionale elektriciteitsmarkten en coördinatie van capaciteiten om de voorzieningszekerheid te waarborgen, grensoverschrijdende handel te bevorderen en integratie van hernieuwbare energie te vergemakkelijken	Commissie	2015-2016: Verwacht wordt dat de Europese Commissie eind 2015 een Mededeling zal publiceren, gevolgd door een wetgevend voorstel in het begin van 2016. De onderhandelingen zouden dan onder Nederlands voorzitterschap van start gaan.
Kleinhandel		
"New Deal" voor energieverbruikers: consumenten macht geven; ontwikkeling van vraagrespons; gebruik van slimme technologieën; koppeling van groot- en kleinhandelsmarkten; geleidelijke uitbanning van gereguleerde tarieven; begeleidende maatregelen om kwetsbare afnemers te beschermen	Commissie Lidstaten	2015-2016
Gas		
Herziening van de verordening inzake veiligstelling van de aardgasvoorziening	Commissie	In het najaar van 2015 publiceert de Commissie een studie naar de mogelijkheden voor mechanismen voor de gezamenlijke inkoop van gas. Een voorstel voor een verordening komt naar verwachting ook uit in het najaar van 2015, wat betekent dat de onderhandelingen nog lopen tijdens het Nederlands voorzitterschap.
Strategie voor vloeibaar aardgas en aardgasopslag	Commissie	2015-2016
Regelgevingskader		

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Herziening van de bevoegdheden van het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) en van het regelgevingskader voor energie	Commissie	2015-16: Verwacht wordt dat dit voorstel begin 2016 verschijnt.
Hernieuwbare energie		
Pakket hernieuwbare energie: een nieuwe richtlijn betreffende hernieuwbare energie voor 2030; beste praktijken bij eigen verbruik van hernieuwbare energie en steunregelingen; duurzaamheidsbeleid voor bio-energie	Commissie	2015-2017. Een voorstel voor de nieuwe richtlijn wordt pas verwacht in de tweede helft van 2016.
Klimaatactie		
Wetgevingsvoorstel om het EU-emissiehandelssysteem te herzien, 2021-2030	Commissie	Zomer 2015 (na afronding van het dossier EU-ETS marktstabiliteitsreserve). Geen afronding van dit voorstel noch standpunt Raad voor de onderhandelingen met EP voorzien onder Nederlands Voorzitterschap. Veel Lidstaten wensen dit pakket in samenhang te behandelen met de voorstellen voor de CO2-reductie in de non EU-ETS sectoren dat begin 2016 wordt verwacht.
Energie-efficiëntie		
Herziening van het energie-efficiëntiekader voor producten (energie-etiketteringsrichtlijn en richtlijnen betreffende ecologisch ontwerp)	Commissie	2015: Dit voorstel wordt verwacht rond de zomer van 2015, wat betekent dat de herziening onder Nederlands voorzitterschap kan worden afgerond.
Versterking van het gericht gebruik van financiële instrumenten om investeringen in energie-efficiëntie te bevorderen	Commissie	2015-

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Verwarming en koeling		
EU-strategie voor verwarming en koeling – de bijdrage van verwarming en koeling voor de verwezenlijking van de energie- en klimaatdoelstellingen van de EU	Commissie	2015
Extern energie- en klimaatbeleid		
EU-diplomatie voor het energie- en klimaatbeleid	Commissie HR/VP Lidstaten	2015
Nieuwe en versterkte energiedialoog met landen die belangrijk zijn voor het energiebeleid van de EU	Commissie HR/VP	2015 -
Intentieverklaring betreffende een versterkt strategisch partnerschap met Oekraïne	Commissie HR/VP Europees Parlement Raad	2015
Trilaterale intentieverklaring betreffende de trans-Kaspische pijpleidingen met Azerbeidzjan en Turkmenistan	Commissie HR/VP Europees Parlement	2015

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
	Raad	
Initiatief ter versterking van de Energiegemeenschap	Commissie Partijen bij de Energiegemeenschap HR/VP	2015
Versterking van de Euromed-samenwerking op het gebied van gas, elektriciteit, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie	Commissie HR/VP	2015-2016
Vaststelling en ondertekening van een nieuw Internationaal Energiehandvest namens de EU en Euratom	Commissie HR/VP	2015
Industrieel concurrentievermogen		
Een nieuwe Europese O&I-aanpak inzake energie om de transformatie van het energiesysteem te versnellen, bestaande uit: – een geïntegreerd plan voor strategisch energietechnologie (SET); – een strategische O&I-agenda voor het vervoer	Commissie	2015-2017
Initiatief betreffende het mondiale technologie- en innovatieleiderschap van de EU op het vlak van energie en klimaat teneinde groei en werkgelegenheid te bevorderen	Commissie	2015-2016

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Versterkt handelsbeleid om de uitvoer van EU-technologieën te bevorderen	Commissie	2015-2019
Transversale maatregelen		
Verslag betreffende de Europese strategie voor energiezekerheid, inclusief een platform en een stappenplan voor Euromed en strategieën voor LNG, energieopslag en de zuidelijke gascorridor	Commissie	2015-2016
Kernenergie		
Verordening van de Raad ter actualisering van de informatie-eisen overeenkomstig artikel 41 van het Euratom-Verdrag in het licht van de Europese strategie voor energiezekerheid	Commissie	2015
Mededeling betreffende een indicatief programma op het gebied van kernenergie overeenkomstig artikel 40 van het Euratom-Verdrag	Commissie	2015

Voorstellen die in (of vanaf) 2016 worden gepubliceerd

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Infrastructuur		
Mededeling betreffende de voortgang naar de voltooiing van de lijst van de meest cruciale energie-infrastructuren en betreffende de maatregelen die nodig zijn om het interconnectiestreefcijfer van 15% tegen 2030 te bereiken	Commissie	2016
Elektriciteit		
Herziening van de richtlijn inzake maatregelen om de elektriciteitsvoorziening veilig te stellen	Commissie	De Commissie komt naar verwachting begin 2016 met een voorstel, zodat de onderhandelingen onder Nederlands voorzitterschap van start gaan.
Hernieuwbare energie		
Mededeling betreffende energie uit afval	Commissie	2016
Klimaatactie		
Wetgevingsvoorstellen inzake het besluit betreffende het delen van de inspanning en de opname van landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF) in het klimaat- en energiekader voor 2030	Commissie	Begin 2016, na de VN-klimaatconferentie in Parijs. Eerste besprekingen voorzien onder NL Voorzitterschap. Naar verwachting echter geen totstandkoming van Raadsstandpunt verwacht in eerste helft 2016.
Vervoer		

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Eerlijke en efficiënte prijsstelling voor duurzaam vervoer – herziening van de Eurovignet-richtlijn en kader om Europese elektronisch tolheffing te bevorderen	Commissie	2016
Herziening van de regels voor markttoegang tot het wegvervoer om de energie-efficiëntie daarvan te verbeteren	Commissie	2016
Masterplan voor de uitrol van samenwerkende intelligente vervoersystemen	Commissie Lidstaten Industrie	2016
Herziening van de verordeningen betreffende emissieprestatienormen teneinde streefcijfers voor de uitstoot van auto's en bestelwagens voor de periode na 2020 vast te stellen	Commissie	Een Commissievoorstel wordt verwacht in de tweede helft van 2016 of 2017
Vaststelling van een monitorings- en rapportagesysteem voor zware wegvoertuigen (vrachtwagens en autobussen) met het oog op betere voorlichting van de aankoper	Commissie	2016-2017
Energie-efficiëntie		
Herziening van de energie-efficiëntierichtlijn	Commissie	Een Commissievoorstel wordt verwacht in de tweede helft van 2016
Herziening van de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen, met inbegrip van het initiatief "Slimme financiering voor slimme gebouwen"	Commissie	Een Commissievoorstel wordt verwacht in de tweede helft van 2016
Extern energie- en klimaatbeleid		

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Herziening van het besluit betreffende het informatie-uitwisselingsmechanisme in verband met intergouvernementele overeenkomsten tussen lidstaten en derde landen op het gebied van energie	Commissie HR/VP	Een Commissievoorstel wordt verwacht in de tweede helft van 2016
Industrieel concurrentievermogen		
Analyse van energieprijzen en -kosten (inclusief belastingen en subsidies)	Commissie	2016 en vervolgens om de 2 jaar
Transversale maatregelen		
Data, analyse en inlichtingen voor de energie-unie: initiatief ter bundeling en ter vergemakkelijking van de toegang tot alle relevante kennis in de Commissie en de lidstaten	Commissie	2016

Voorstellen die in (of vanaf) 2017 worden gepubliceerd

Acties	Verantwoordelijke instantie	Tijdschema
Vervoer		
Herziening van de richtlijn betreffende de bevordering van schone en energie-efficiënte voertuigen voor het wegvervoer	Commissie	2017
Mededeling betreffende het koolstofarm maken van de vervoersector, inclusief een actieplan inzake biobrandstoffen van de tweede en derde generatie en andere alternatieve duurzame brandstoffen	Commissie	2017
Transversale maatregelen		
Herziening van de richtsnoeren inzake staatssteun voor milieubescherming en energie	Commissie	2017-2019